

Forfatter: ?

Titel: Discours imellem en fremmet Reisende, en Officer og en Borger ved Navn den Tænkende. Handlende 1. Om de høie Priser paa Brød og Fødevahre, 2. Om det Fattiges Væsen, 3. Om Skifter, 4. Om Procuratores Antal for Underretterne, 5. Om Gade Løgter, 6. Om Gade Vægterne.

Citation: ?: "Discours imellem en fremmet Reisende, en Officer og en Borger ved Navn den Tænkende. Handlende 1. Om de høie Priser paa Brød og Fødevahre, 2. Om det Fattiges Væsen, 3. Om Skifter, 4. Om Procuratores Antal for Underretterne, 5. Om Gade Løgter, 6. Om Gade Vægterne.", i ?: *Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 8*, ?, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_008-shoot-workid1_008_010.pdf (tilgået 06. maj 2021)

Anvendt udgave: Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 8

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

↵

Discours imellem En fremmet Reisende, En Officeer og en Borger ved Navn

✕ Den Tænkende.

✕ Handlende

✕ 1. Om de høie Priser paa Brod og

✕ Fødevarre.

✕ 2. Om det Fattiges væsen. 3. Om Skifter.

✕ 4. Om Procuratores Antal for Under-

✕ retterne.

✕ 5. Om Gade Løgter.

✕ 6. Om Gade Vægterne.

✕ Kiøbenhavn 1771.

2

3

✕ Jeg som en Børger her i Kiøbenhavn kom kom for nogle Dage siden i Sælskab med en fremmed Reisende og en Officeer, den Reisende, efter at vi alle havde sat os ved et Bord, begynte at fortælle os om sin Reises Besværlighed, i sær over Belterne i denne strenge og anholdende Kulde og Frost, og spurte:

✕ 1. Om Priserne paa Brød og øvrige Føde- vare var her noget taalelig for den Fattige og Trengende?

✕ Nei, svarede Officeeren, desvære det kiære Brød, Kiød, Flesk, Smør, Ærter og Gryn, in Summa, hvad man vil nævne er stegen til en excessiv og trykkende Priis, heldst for de Fattige, og dem som sidde med ringe Indkomster og en stoer Familie, ja Brødet og andre Ting er nu nesten ikke for Penge at bekomme.

4

✕ 4

✕ Ei svarede den Reisende, skulle man vente der i et Korn Land, og i saa anseelig en Handelstad som Kiøbenhavn, at der ikke skulle sindes Oplag og Forraad, i det mindste for 6 Maaneder. Officeeren tog Svarer igien, og sagde, derom kan denne gode Mand som Borger vel give os den nærmeste Oplysning.

✕ Jeg tog da Order og svarede: at her var anseelige Kongel. Magasiner af Rug og Hav- re, saa vel som, Smør, Flest og saltet Kiød, m.m. Deels til Gvarnationens og deels til Ma- rinens og Flodens Fornødenhed og Underhold, af hvilke Magasiner Hans Majestet allermildest havde overladt 3000 Tønder Rug, hvor- af Brød er baget og overladt den Trængende. Men, igientog den Fremmede, jeg ved at her skal findes mange anseelige og formuende Kiøbmænd og Grosserere, man skulle tænke at disse store Handelsmænd, gjør aarlig Oplag med fornødene Korn og Feedevahre, ligesom der skeer paa andre Stæder, eller af Byens ÆEra- rio, de fornødne Magaziner, for deraf at assistere Borgerne og Indvaanerne, som og at forhindre overdrevne Priser, i

sær paa saadan- danne Tider, da Søen er tillagt, Skibsfarten stoppet, og Bonden formedelst flerre veie eller andre Omstændigheder ikke kommer til Torvet.

5

✕ 5

✕ Om Byens Ærario, sagde jeg, er af den Beskaffenhed, at deraf kunde forskaffes de fornødene Magaziner, det er mig ubetient, og hvad vore Kiøbmænd eller Grosserer anbelanger, da kiender jeg endnu ingen der synderlig har befattet sig med Kornvahre eller Fedevahre, det være sig da, at gjøre Liverancer, til Island, Vestindien, eller anden Sted. De- res Hoved Negotie, bestaaer i Actier, Chinesiske Vahre, i sær Thee, Porcellain &c. Vest- indiste Sukkere, Vexel-Handel, Commissioner, Liverancer med Skibstømmer og Hamp til Holmen, af hvilke sidste Vahre, nemlig: Hamp, saa vel som Hør og humle de og lader komme noget; men i sær er Salt en Hoved Articul, nogle handle vel og med Brendeviin og Viine som de ere saa følelig at udsælge i potte viis, tilligemed Risengryn, Rosiner og Svidsker &c. dog veed jeg ikke ringere Quantitet end et Lispund, som kaldes Handel en Gros. Herved smilede den Reisende, og spurte om vi havde læst Aviserne, angaaende den Korn Man- gel der findes i Bøhmen og Mæhren, og hvad Undersøgelse og Inquisition i Anledning heraf er steed, hvorved er opdaget, ar den største Mangel har reist sig deraf, at Kornpugerne, for at berige sig og udsuge den Fattige, har lagr Laas for deres Forraad. Han fortalte end videre, at det har tildraget sig i Strasburg, som er et Oplagsted for Kornvahre, at de der

6

✕ 6 med Handlende bleve eenige om at tillukke deres Spikgere, og ikke sælge noget, for at naae høie Priser, da nu Brødet blev mindere, og de ikke ville sælge af deres Forraad, blev Almuen herved oprørt og gjorde et stort Opløb, hvilket at stille, Gouverneuren indsant sig, spørgende om Aarsagen, og da han samme fik at vide, bad han enhver holde sig roelig, med den forsikring, det der skulle blive gjort all muelig Anstalt neste Dag, herpaa lod han strax befale alle Kornhandlere ufortøvet at indgive en nøie Fortegnelse paa deres Forraad, og da han deraf saae at Egennyttighed var Aarsag til Mangeln, befalede han, det alle Kornhandlere paafølgende Dag skulle oplukke deres Spikgere, samt efter en foresat Priis sælge til alle og enhver, blev nogen overhørig, skulle han strax henges uden for sin egen Dør.

✕ Kornpugerne maatte lyde; men i Haab at faae Revange over Gouverneuren, afsendte de tvende Depu erede til Paris, og da disse fik Audience hos Regenten Duc de orleans og frembragte deres Klagemaal, svarede Regenten, det var en haard Befaling, forholder det sig og saaledes? Ja svarede de Deputerede, vi have Gouverneurens skriftlige Ordre, vel sagde Regenten, hvad gjorde i gode Mand da? Hvad skulle vi gjøre, var deres Svar, vi fulgte Ordre, deri har i gjort vel, sagde Re-

7

✕ 7

✕ genten fremdeles; thi jeg kiender Gouverneuren, han er en ærlig Mand, og havde ganske vist holdt sit Ord.

✕ Om jeg mindes ret, har jeg læst samme Historie i en Entrevue.

✕ Den Reisende, som var meget spørg- som, bad om en liden Underretning om en og anden Stiftelse Vedkommende.

✕ 2. Det Fattiges Væsen.

✕ Jeg undskyldede mig at jeg ikke herom fuldkommen var underrettet, dog ville jeg, saa vidt muelig, fyldestgiøre hans Begiering.

✕ Her i Staden findes adskillige herlige og kostbare Stiftelser:

✕ 1. Friderichs Hospital, er for Syge, som nyder der all Forplegning indtil de ere cureret.

✕ 2. Det frie Jordemoder Huus.

✕ 3. Christians Pleie Huus.

✕ 4. Det Kongl. Veisenhuus.

✕ 5. Den Hellig Aands eller Vartou Ho-

✕ spital.

8

✕ 8 7. Abild Cathrines Boeder.

✕ 8. Opfostrings Huuset.

✕ 9. Selleboderne. 10. Børnehuuset.

✕ 11. Pesthuset, foruden mange Fattiges

✕ Skoler, hvor Dreng og Pigebørn Nyder frie Underviisning og bliver skikkelig klæde.

✕ Hvorledes og af hvem, spurte den Reisende bliver, disse, herlige Stiftelser forvaltet?

✕ Jeg gav ham denne Efterretning, alle kongelige Stiftelser bliver administreret af Dem, som Kongen allernaadigst beskikker, men Bartau Hospital, det almindelige Hospital, Abild Catharines Boeder, Børnehuuset og Pesthuuset er under Opsyn af Directeurerne og de Committerede for det Fattiges Væsen, allesammen nyder ingen løn for deres Umage. Directeurerne er tilforordnet een af Cancellie Secretairene, som ligeledes skulle tiene for intet indtil han videre blev befordret. De Committerede, som af Høisal. Kong Friderich den Fierde ere indsatte 1708, og har altid, indtil paa faae Aar været et Collegium for sig selv, der har bestaaet af Stadshauptmanden i Kiøbenhavn, een af Hofpræsterne, eller en

9

✕ 9 af Sognepræsterne, en Magistratsperson, og trende af de 32 Mænd, samt een Bogholder der for sin Umage nød aarlig 200 Rdlr. Løn, frie Huus, visse Favne Brende, Lys og Skrivmaterialier, foruden 10 Rdlr. hvorfors han maatte rividere Barton Hospitals Regnska-ber. Begge Collegier, saa vel Directeurerne som de Committerede have den 26de October 1708 faaet Kongl. Instructioner, de første en General at føere Directionen over det Fattiges Væsen i Dannemark, og de sidste ere især anbefalede tillige med de Fattiges Forstandere ved Kirkerne at have flittig Opsyn ved Børnehuuset og alle publique Fattiges huuse, Sygestuer og Strafhuuse her udi Staden, at alle Ting der bliver holt efter et hvert huuses Fundazer og Ordinantzer, fra vel med Spisningen og Underholdningen som med Curen, de Syges og smaa Børns Opvarning, samt alle Betienternes saasom Medici, Chiorgorum, huusmodernes, Præster, Skolemesternes, Opvarterskernes, Portneres og andre Tienstefolkes deres Pligt og Tieneste. Een af dem hver Dag i Ugen skulle visiterer alle saadanne Stæder, særdeles ved Maaltids Tiderne.

✕ Foruden Bogholderen er holdt 4 Qvartermestere der ere egentlig Budde og Opvartere, og troer jeg nyder hver 100 Rdlr. Løn.

10

✕ 10 Et hvis Antall Fattiges Foeder, som ere beskikkede til at optage Gadebetlere, bliver klæd og lønnet alle af Fattiges Penge.

✕ De Fattige have bestandig nyt paa Conventhuuset en ugentlig Almisse i Proportion af deres Omstændigheder, som ikke gjerne har været høiere end 3 Mark og ringere end 12 Skilling. Men førend de have kundet erlange denne Almisse, maatte først een af de Fattiges Forstandere nøie examinere den Søgendes besindende Omstændigheder, ogderom indgive sin skriftlige Attest, nu omstunder hører man at flig Forretning overlades til Qvawermestere, som troeligen vide at faae Umagen betalt.

✕ Alle Udgifter ere stegne, en Revisor er tilkommen, som nyder aarlig 400 Rdlr. Løn. Bogholderens, siger man, er stegen til 720 Rdlr. om ikke mere, Secretairen faaer 500 Rdlr. Forstandern i Vartou og Præsterne, Cassereren ved Børnehuuset &c. blive alle riges ligen belønner, og samtlig boe prægtig, alle lever af de Fattiges Penge, som derved betages de ellers kunde have, og blive fordi Nøden tvinger dem til at betle.

✕ Her falt Officeren mig ind i min Tale, og sagde: Ja, ja, af nød tvinges til at betle,

11

✕ 11

✕ saadanne Omløbere burde haardere straffes end nu skeer, jeg har været paa Landet, og uden at sige for meget, talt hos en Præst paa en Dag 50 Betlere; til største Deel friske og stærke Karle der kunde tiene baade til Soldat og Matros, 2de saadanne har jeg villet hverve; men Ridefogden, eller Forvalteren (thi Titlerne er stegen) har protesteret derimod, paa det latterlige Fundamente at Betlerne hørte til Godset. Maatte der blive befalet at alle stærke Betlere maatte tvinges til Soldat, skulle jeg skaffe mange Recruiter, og rense Landet fra dette Utøi, der plager Præst, Degn og Bonde; Mens jeg faaer ikke Kroemændenes Venskab; thi Betlerne fortærer en god Stilling hos dem.

✕ Den Reisende, som havde hørt meget opmærksom til, takkede for givne Efterretning, og admirerede den Omsorg der alle Tider har været for de Fattiges Underhold, han var og kyndig om andre Stæders

Beskaffenhed; Men foruden at han ikke kunde finde sig i de prægtige og kostbare Bygninger, der efter hans Tanker maae have sluet store Capitaler, hvoraf Renterne kunde anvendes til de Fattiges Underhold, saa meente han og at meget kunde spares og komme de Fattige til Nytte, naar efter andre store Steders Exempel, det blev et Ære Æmbede for Borgerne, at forestaae

12

✕ 12 Le Fattiges Regnstaber, som hvert 3de Aar kunde omvexles, hvad Secretairen angaaer, da siden Directeurerne og de Committerede, som jeg nu hørde ere combinede, og derved all skriftlig Correspondence hæves. Saa synes at det Fattiges Væsen i Kiøbenhavn ikke bør besværes med Secretairens Løn.

✕ Jeg lurede herved, og svarede, jeg skulle ikke troe at min Herre som en Fremmed, har noget. Kundskab om den vitløstige Correspondence der har været imellem Directeurerne og de Committerede, heldst i Aaret 1746 der reiste sig af en Hospital Forstanders mislige Regning, og andre deraf flydende Omstændigheder.

✕ Nei sagde den Reisende, der var ikkun et Indfald jeg fik. Af Erfaring har jeg ellers merket, at ved Skifters vitløftige Behandling smelter meget ind, hvorved en Enke og umyndige Børn sættes i Armod og de Trængendes Tall forøges, veed de nogen Besteed.

✕ 3. Om Skifternes Behandling.

✕ Ikke fuldkommen, var mit Svar, saa me- get er bekiendt, Loven bestemmer er billigt Salarium for Skifteforvalterne; Men de uden om gaaende Bekostninger ere langt større, og

13

✕ i et maadeligt Boe bliver lidet eller intet til overs, naar fradrages, Forseiglings Penge, Aabning, Registrering og Vurdering, Auctions Saarium, den til Indcassering constituerede Procurators Regning, Proclama, Læsning til Bytinger, Raadstuen og Landstinget, de smaa Betientes Drikkepenge, som undertiden naar Leilighed gives, forsyner sig selv, og endelig vidtløftig Skiftebrev, der skrives meget ziirlig, dog saaledes, at hvad der er opfyldt med Procuratorernes Inventioner, Præentioner, Exceptioner og Opsættelser- og er skre- ven paa 10 Ark, med megen Comoditet kunde skrives paa et Ark. Herfra gaaer det til OverFormynderen, han og hans Fuldmægtig har og gjort en Lov hvad der stal betales for Skif- tets Paategning, og for den udmeldte Formynders Indtegning, lad være de Umyndige ikke har arver en Daler, og alt dem kaldes hos os lovlig.

✕ Gud bevares, sagde den Reisende, paa saadan Maade falder min Forundring bort at der ikkun bliver lidet til overs i maadelige Stervboder og Valitboder; Men mig synes at iblant andet kunde der kostbare Proclama bespares, allerheldst man ikke indseer Nytten; thi hvad veed de fleste hvad der læses ved Retterne, rimeligere og tillige menagerligere vardet, at alle Credi- og Debitores blev indkal-

14

✕ 14

✕ det i Aviserne og Adresse-Contoires Efterret- ninger der læses af mange, det øvrig kan jeg ikke som en Fremmet dømmе om, dog begriber jeg ikke, hvorføre Procuratorerne ere saa fornødne ved Skifterne, naar Arvinger og næste Frender ere tilstæde; Men siig mig er saa mange Underrets Procuratorer fornøden her i Staden, som jeg finder anført i Staats-Callendern.

✕ 4. Øm Underretternes Procuratorer.

✕ Herom kan jeg ikke dømmе, var mit Svar, enhver gjøre sig Umage at fortiene noget og at gaae Folk til Haande; Men de fleste efterlader sig intet andet end Gield og et got Rygte, ikke desto mindre seer man dog nok paa Tinget, for at indtale Gield, at føre Vidner i intet betydende Sager, og at være occuperet med at skrive vidtløftige med Fyldekalk og Snak opfyldte Indlæge, der giver Con- tra Parten Anledning til at tage Opsættelse for at indkomme med Besvaring, hvorved atter igien maae tages Opsættelse til Contra Besvaring, og imedlertid gives maaskee Leilighed at trække Sagen længere ud.

✕ Officeren blev vred, og sagde: Hohl mig der Teuffel, der bør ingen Procurator være

15

✕ 15 til, alle Sager bør ageres Sumariss, og Parterne møde selv, ligesom det skeer ved Militaire Forhører, jeg veed og tænker at een Civiles Ære og Liv er ikke meere end een Soldats, naar Factum er der, Tilstaaelsen og de fornødene Vidner, hvad behøves een Actor og Defensor, Forhør, Krigs-Ret og Dom saa er Sagen ude.

✕ Ikke saa hizig, sagde jeg, een Procurator er høistfornøden at oplyse (de tør maaskee ville sig forvilde) Sager, hvor det gjelder om mit og dit, og hvor Principaler hverken forstaaer Modum Procedendi eller

Formaliteterne, som een Procurators vigtigste Studium in Jura, og hvor mangen var ikke bleven hængt, der er sluppen med Kagstrygen og Brendemerke, dersom han ikke havde havt een god Defensor. Disse got Folk ere som alle andre nøttige Læmmer i een Republique og een Støtte for Øvrigheden.

☒ Mine Herrer! sagde den Reisende, jeg er ukyndig i det eene som i det andet; Men var der mig tilladt at gjøre Forslag, skulle der være et vis Antall Underrets Procratores, af bekiendte habile og ærlige Mænd, og det i Proportion af de vigtige Sager hvorudi deres Raad og Tieneste behøvedes, dette ville give dem Leve brød, tilskynde dem at forkorte Processerne

16

☒ 16

☒ og afholde dem fra at antage intet betydende Sager, hvorved mange lumpene Ting, hvorom ellers føres vidtløftige Vidner, enten ved Forlig blev afgjort eller qualt i Fødselen, til Penges Sparelse for de Processerende. Mit andet Forslag skulle være at fastsætte Procrator Salario efter Sagens Beskaffenhed, hvorved all Dispute imellem Principal og Fuldmægtig blev forekommet. Hvorledes ellers Processer i reene Gields-Sager kunde forkortes, og uden Procurator udføres, derom vil jeg ikke, som een Fremmed, udlade mine Tanker; Men hille mænd der bliver Aften og Foedstien er vandskelig, jeg maae forføie mig til mit Logimente imens jeg kan see og profitere af Gade Løgterne.

☒ 5. Om Gade Lygter.

☒ Ha! ha! raabte Officeren, man tænder ingen Løgter i Maanskin. Maanskin, igjen

☒ tog den Reisende, det er jo saa mørk at det eene Menneske ikke kan see det andet Maanen skinner i Almenaken, var Officerens Svar. Den Reisende vente sig til mig og sagde, jeg haver hørt paa fremmede Stæder tale meget om denne forunderlige Anstalt, at naar det er ganske mørk slukkes Gade Løgterne i Kiøbenhavn, og naar det er saa Lyst at man kand læse Prægen paa een

17

☒ 17

☒ Eeneste Skilling, antændes de, vær saa god og siig mig, om denne Anordning altid haver været saaledes og hvad han mener kan være Aarsag til saadan forunderlig Anstalt? Saa vidt mig bekient er, var mit Svar, findes der een gammel Forordning fra Høiselig Kong Christian den Femte, at Gade Løgterne skulle antændes naar det blev mørk, og slukkes naar det blev lyst, og saa længe Vægter Inspecreuren uddeelte Tranen og stod for Regnskabet, troer jeg og det er skeed, men siden der er kommen under Brand-Directeuren, efter een med ham sluttet Contract, saa bliver alle Ting paa der nøieste udregnet til hans Fordeel, jeg siger med god Grund Fordeel, siden denne gode Mand gjør sig saa meget Umage for at beholde Løgternes Inspection og Tranens Uddeeling, og een anden som meget vel hafte udstuderet Profiten, støtte Brand Directeuren eengang derfra, men fik for at frafalde sin Contract 100 Rdlr. hvert Aar, som i 12 Aar beløb 1200 Rdlr. hvilke Penge blev betalt af publique Casse. Løgternes Vedligeholdelse med Trahn & c. have kostet er Aar fra 1 September til Ult. April 3362 Rdlr. naar derfra Trahne afregnes, som beløb 2268 Rdlr. blev et Overskud af 1094 Rdlr. som efter mine Tanker er tilstrækkelig til Væger, omtrent for 30 Rdlr. og Glas men andre smaae Reparationer, da alleene for Trahn Tønderne kan løses 60 Rdlr.

18

☒ 18

☒ som er den saa kaldte Provisions Mesters Løn Den Reisende meente, at forskiællen i Regningen ikke ville blive af synderlig Betydenhed, naar Løgternene blev tænt og stukket, ligesom der blev mørkt eller lyst, og der var rimmeligere at slukke Løgterne om Natten naar alle Folk sove, end paa den Tid naar Gaaendes og Kiørendes passerer Gaderne, hvilke sidste gemeenlig haver Løgte eller Fakkell med sig, disforuden var hans Tanker, at ville være be- dere og menagerligere om saadan Ting blev sat til Licitation eller givet i Regnskab og endnu bedere, om Borgerne i alle Gader slog sig sammen og holdte Gade-Løgterne selv vedlige. Denne hans Betænkning, sagde jeg, vill vi overlade til høiere Omdømme, og siden det er silde ud paa Aftenen og han er fremmed, skal det være mig en Fornøielse at følge ham til sit Logimente.

☒ Den Reisende takkede, men meente at der var sikkert at gaae paa Gaderne allerheldst da man i fornødene Tilfælde kan have Assistance af.

☒ 6. Vægterne.

☒ Vægterne, maatte jeg sige, ere ikke paalidelige, de ere ikke altid paa deres Post,

19

✂ 19

✂ bliver een overfalden og raaber Gevalt, kryber de gemeenlig i Skiul, hvorfore man maae raabe Brand, saa Piber og Skraaler de alle, uden at examinere. Efter Klokken 12 kan man gaae 10 Gader igiennem uden at see eller møde een Vægter, hvilken enten slaaer sig til Roelighed hos een Brendeviins-Brender eller Ølltapper, hvor de drikker eller spiller Kort i een varm Stue, eller og sætter sig i deres egne Kielder hvor de boer, indtil de for Skam skyld maae gjøre deres Vægter- Raad, og deraf er der kommen at vi have haft adskillige Ildebrande paa Kiøbmagergaden, i Raadhuusstræde, i Østergaden og paa Kongens Nye-Torv, hvor Huusene har staaet i Lys Lue førend nogen Vægter har gjort Anskrig. Paa Gaden er Vægtern een myndig og farlig Mand, jeg spurte een Vægter eengang hvad er Klokken, strax var hans Svar vil du Carnallie gjøre Narr af Vægteren, og da denne hans Grovhed opirrede mig til Vrede og Giensvar, peb han nogle af sine Cammerater sammen, som sans Facon med alle Grovheder opnævnes kan, stæbte mig paa Raadhuuset og overleverede mig til een ikke mindre grov Vagtmester, der tog fat paa mig og støtte mig ind i Hullet som een Hund, sigende raisoneer imet.

20

✂ 20 Den Reisende spurgte hvad Revange jeg fik herfore? jeg svarede, at Vægteren giver Rapport, og naar den benægtes tillades det ham at sværge mig Sag paa, hermed er Processen ude, og den Overfaldene maa betale Arrest Forvaring og Mulct oven i Kiøbet.

✂ Officeren fald ind i Talen, og fortalte at han iblandt andre havde haft een lige Passage fordi han sildig ud paa Aftenen havde banket paa Dørren hvor han logerte. Ney da ere de Militaire honettere, de hverken skiælder, støder eller slaaer en Arrestandt, og have lært at gjøre Distinction imellem Folk, naar og een bekiendt brav Mand har noget at klage paa Soldatens Opførsel staaer han til troende og antages ingen lovstridig Eed. Ellers har Vægterne iblandt faaet mange gode Skrup, heldst af Officererne, men een Deel af dem fortienet det. Jeg siger een Deel; Thi der er mange stikkelige Folk iblant dem.

✂ Den Reisende sagde, paa mange store Stæder han havde været, havde han ikke hørt eller seet saadan Omgang; Men vel at Borgerne have Frihed at tiltale een sovende, drukken eller forsømmelig Vægter paa hans Post videre spurgte han, hvem der visiterer Vægterne paa deres Poster.

21

✂ 21 Dette, replicerte jeg tilfalder Vægter Officeererne; Men siden der er Sængetiid, vil vi udsætte det, indtil vi samles igjen, Imidlertid udbeder jeg mig den Tilladelse at forfatte vores Discours i Pennen og befordre den til Trykken til høiere Omdømme. Dette blev bevilliget og enhver ønsket en god roelig Nat, og gik til sit Hiem; Mens førend vi skiltes ad paa Gaden, sagde den Reisende, om Forladelse at jeg opholder dem en liden Stund endnu. Jeg har glemt at spørge, hvem der lønner Vægterne? det gjør Borgerne, var mit Svar.

✂ Den Reisende spurte end videre. Om det er sandt at disse Vægtere, som lønnes af Borgerne og følgelig ere deres Tienere, sværger Borgerskab og ansees som Borgere?

✂ Jo, svarede jeg, Vægterne sværer Borgerskab, ansees som Borgere og saa mange som vil drive borgerlig Næring; Men ingen har bedre Næring end den Vægter der har Tilsyn ved Gammel Strand, hvor Fiskerkiærtingerne sider, at ingen af disse Fiskehandlere maa kiøbe noget førend Klokken 10. og det opsatte Flag er indtaget; men for hans Føielighed i den Tid, ei at være saa paaseende, faaer han sin Pose fyldt med saa mange Fisk, at han ei allene selv har nok, men kan sælge til andre af sin Overflødhed; men hvad vil man sige, en- hver er jo en Tyv sin Næring.

22

✂ 22

✂ Den Reisende loe Hiertelig, og sagde Kiøbenhavns Borgere have Adelige Privilegier og en Vægter er Borger, der kalder jeg at ridiculere Adelskabet, Nei da er det mere respec- table at være Borgere paa andre Stæder, øvrigt merker jeg nok, at her er gode An- stalter; Men maadelig Opsigt. Farvel og Tak for i Aften.